

Piloting of area accounting in municipal planning processes

Nettverkssamling for regional og kommunal planlegging

Thorbjørn Faber Geirbo og Ronny Kristiansen

1.12.2021

RAMBOLL

Bright ideas.
Sustainable change.

**Henning
Larsen** —

Om oppdraget: Pilotere og utvikle veiledningsmaterieill

- Organisere og legge til rette for utprøving av arealregnskap i kommuneplanprosesser
- Legge grunnlag for felles metodikk og lettere tilgang til felles kunnskapsgrunnlag om arealutvikling
- Utvikle veiledningsmateriale til planlegging.no om hvordan komme i gang, sette opp og bruke et arealregnskap
- 8 kommuner, 3-4 fylkeskommuner
- Periode: 2021 – 2024, ulike delleveranser

Kjerneteam

**Henning
Larsen** —

Samarbeidspartnere

Bruk av arealregnskap i kommuneplanprosesser

- Oversikt over arealendringer – måloppnåelse
- Grunnlag for å vurdere behov for utbyggingsarealer
- Rydde opp i urealistiske/utdaterte utbyggingsområder
- Styre hvor veksten skal skje først og sist
- Synliggjøre verdier i områder som kan bygges ned
- Grunnlag for analysere boligutvikling/befolkningsendringer og konsekvenser for skatteinngang, behov for kommunale tjenester og investeringer
- Et objektivt kunnskapsgrunnlag for dialog med regionale myndigheter, politikere og utbyggere
- Bedre samordning av regional utvikling
- ***Mange flere og stadig nye behov for arealregnskap***

Beregnet til
Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Dokumenttype
Rapport
Dato
Juni, 2020

KARTLEGGING AV PRAKSIS RUNDT BRUK AV AREALREGNSKAP I KOMMUNEPLAN

RAMBOLL Bright ideas. Sustainable change.

Metoder og datagrunnlag

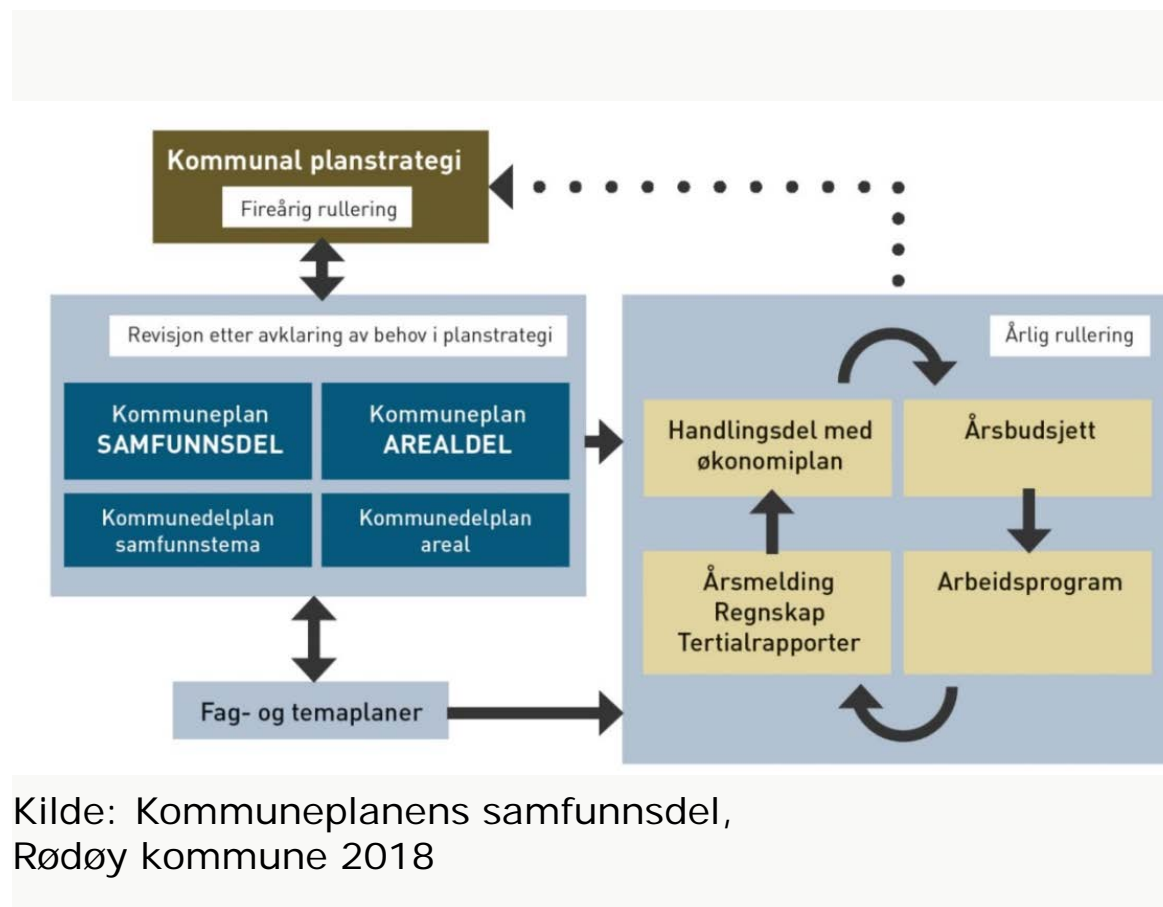
- Utbygging (potensial, byggetidspunkt, byggeperiode, rekkefølgekrav, avhengigheter, marked)
- Natur (arealressurser, vern, økosystemtjenester, karbonbinding)
- Geografisk inndeling (grunnkretser, tettsteder, plansoner)
- Samfunn (bolig og befolkning, transport, kommunale tjenester, kommuneøkonomi)

	Planlagte boliger (antall)	Småhus (antall)	Leiligheter (antall)	Planlagt næring (kvm BRA)	Planlagt sosial og grønn infrastruktur (daa)	Beitrag av jordbruksareal (daa)
Tettstedene						
Lokalsenter 1	107	54	53		0	3
Kommunesenter	39	23	16	25 000	20	1
Lokalsenter 2	542	41	501	15 000	15	26
Lokalsenter 3	292	137	155	10 000	100	108
Sum	980	255	725	50000	135	138
Utenfor langsiktiggrense						
Sum	35	0	35		0	5
Utbygging til samferdsel						
Nasjonale prosjekter						900
Lokale/regionale prosjekter						96
Sum						996
Landbrukets egen nedbygging						
Sum						11
Totalsum	1 015	255	760	50 000	135	1 150
Fordeling		25 %	75 %			

Kilde: Arealplanlegging på jærsk, Rogaland fylkeskommune 2021

Koblinger inn i kommuneplanprosessen

- Planstrategi
- Kommuneplanens samfunnsdel
 - Planprogram
- Arealstrategi
- Kommuneplanens arealdel
 - Planprogram
 - Grovsiling av arealinns spill
 - Konsekvensutredning
- Handlings- og økonomiplan
- Fag og temaplaner
- Årsmelding

Vår tilnærming til prosjektet

- Ulike behov
- Ulike datagrunnlag og fremgangsmåter
- Ulike tilnærminger til «når» og hvordan bruke som beslutningsgrunnlag
- Ulike kommuner

Behov for standardisering, men rom for lokalt skjønn

Arealregnskapet må erfares som troverdig og relevant beslutningsgrunnlag

Brukersentrert innovasjonsprosess

- **Diagnose**

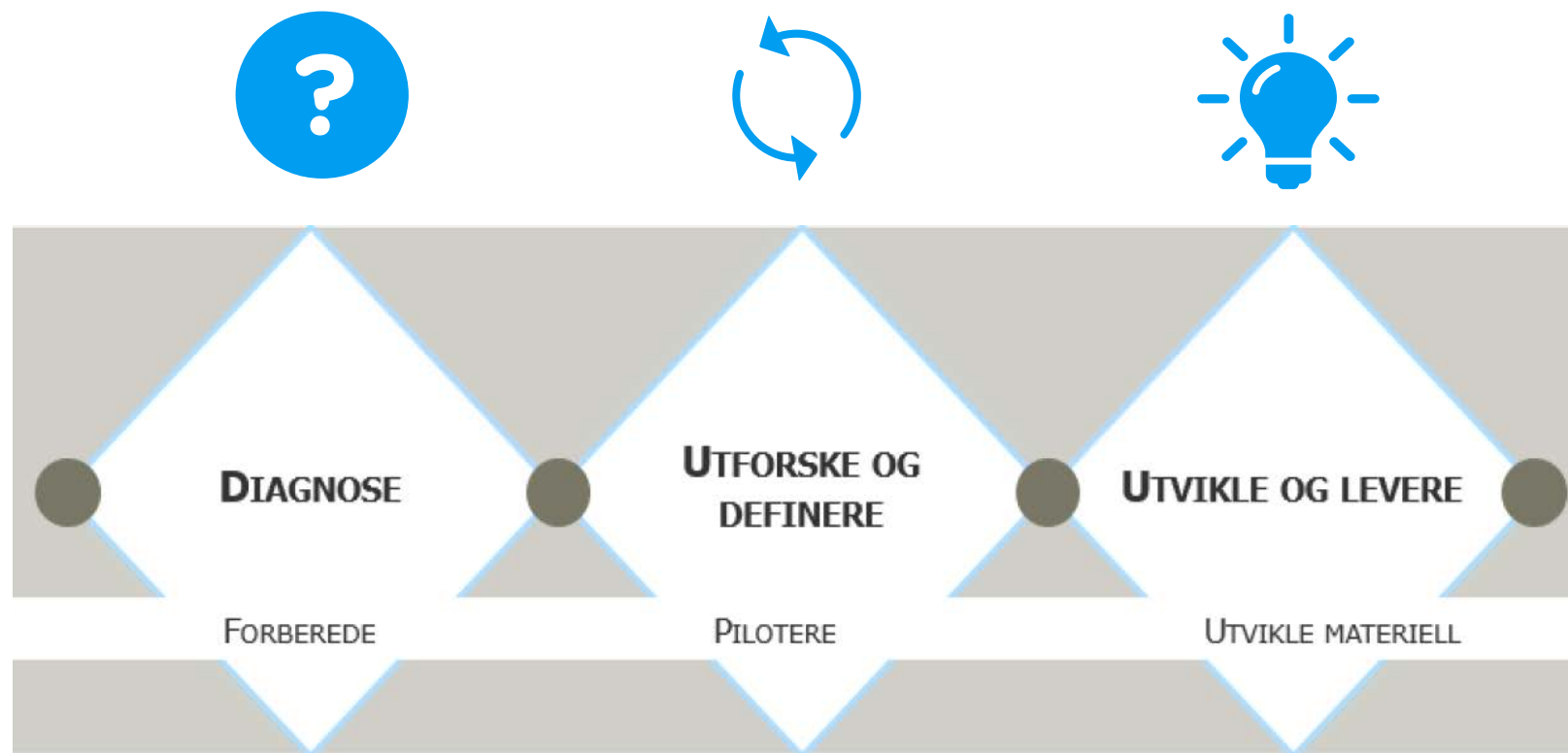
- Forberede, forstå behov og utfordringer
- Prioritere sentrale problemstillinger

- **Utforske og definere**

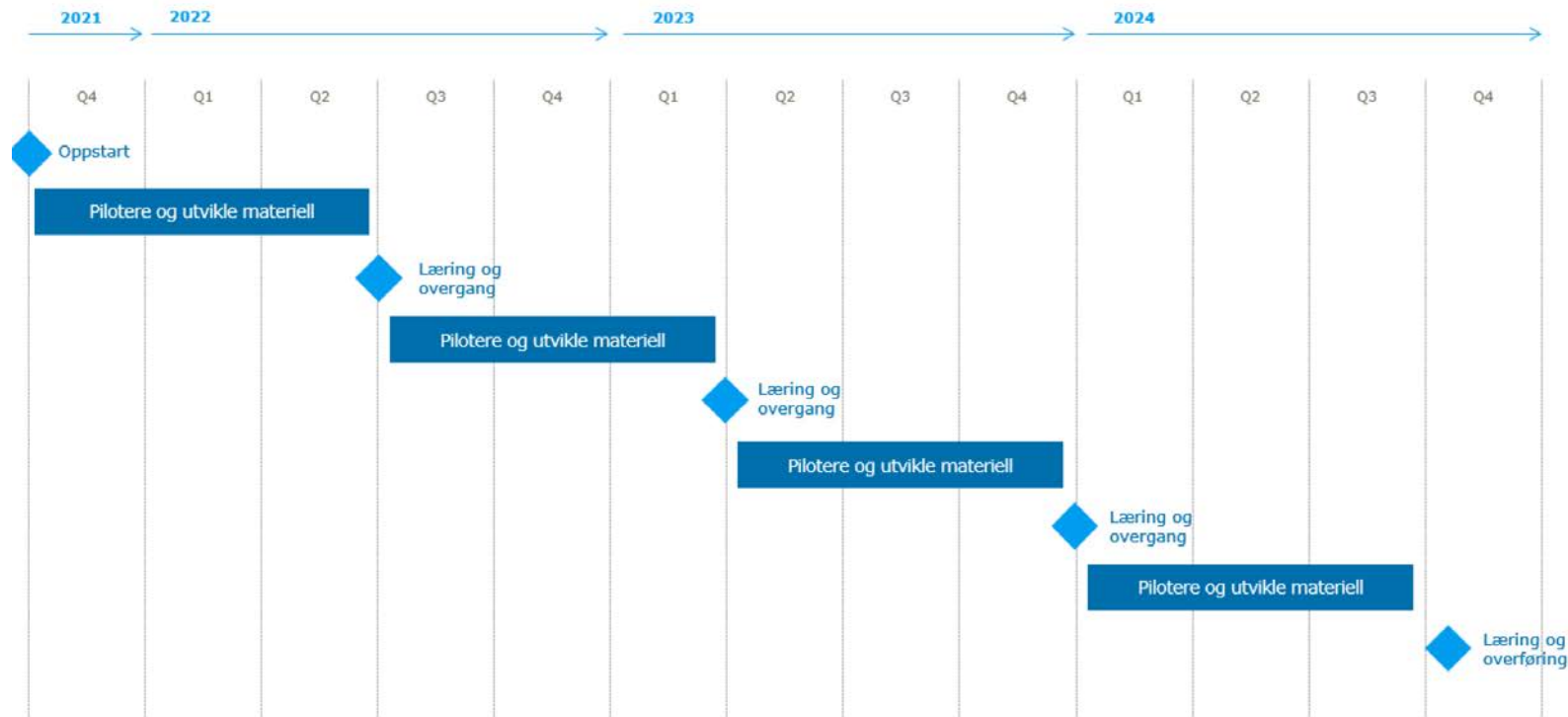
- Utforske mulighetsrommet og pilotere ulike løsninger
- Sammenfatte grunnlag for beslutning om veiledningsmateriell

- **Utvikle og levere**

- Utforme endelig veiledningsmateriell på hvordan komme i gang, sette opp og bruke arealregnskap
- Teste tidlige versjoner hos relevante målgrupper

Tentativ fremdriftsplan

- Fire diamanter med ulikt fokus
- Foreløpige temaer for 1. diamant
- Bolig
- Fritidsbolig
- Arealbeslag (jordvern, myr, skog)
- Kommuner med og uten utbyggingspress bolig
- Fjell-kommuner med utbyggingspress fritidsbolig

Takk for oss!

Kontaktinformasjon:

thorbjorn.geirbo@henninglarsen.com

ronny.kristiansen@ramboll.com